

Ángeles García-Madrid (1918)

Nascuda a Torrejón de Ardoz, Ángeles es va criar a Madrid. El pare era ferroviari i la mare mestressa de casa, tots dos originaris de Ciudad Real. Quan l'Ángeles tenia tretze anys, la família es va mudar al barri madrileny de Pacífico i va començar a treballar en un taller de costura. Amb setze anys va començar a col·laborar amb el Cercle Socialista de la barriada, afiliant-se al PSOE.

Amb l'esclat de la guerra es convertí en l'encarregada dels tallers de costura que confeccionaven els uniformes de la 49 Brigada Mixta, socialista. En el context de la marxa dels homes al front i la progressiva ocupació de llocs de treball tradicionalment masculins per les dones, l'Ángeles es va presentar voluntària com a cobradora de tramvies. L'ocupació de la capital per les tropes franquistes la va sorprendre fent aquesta feina, que encara va realitzar durant vint dies amb el nou règim, fins que va ser expulsada.

La repressió que va patir la seva família va ser la clàssica en una barriada obrera de la capital republicana que havia resistit més de tres anys de setge. El primer d'abril de 1939 el seu pare va ser detingut i va passar cinc anys a la presó, sense que se li instruís cap judici. El maig, va ser detinguda la mateixa Ángeles: després de passar més de vint dies en el centre de detenció del carrer Almagro 36, va ingressar a la presó de Ventas.

A Ventas va coincidir amb *Las Trece Rosas* o *Las Menores*, que serien executades el cinc d'agost de 1939. La cel·la que va ocupar a la primera galeria dreta havia estat concebuda per allotjar dues dones, ella era la que feia número onze. L'estada a Ventas es va perllongar un any i el 9 d'abril de 1940 va ser jutjada en consell de guerra i condemnada a dotze anys de presó per "auxilio a la rebelión militar". A mitjans de maig d'aquell any va ser traslladada a la presó de Tarragona, governada per les monges Oblatas. A Tarragona va romandre dues setmanes fins que va ser traslladada a la presó de Les Corts de Barcelona, l'estiu d'aquell mateix any.

L'Ángeles va estar durant uns tres mesos a Les Corts i posteriorment la van traslladar a Girona –presó administrada per l'ordre religiosa de les *Adoratrices*- on va estar ingressada durant vuit mesos a la infermeria, malalta de tuberculosi. El febrer de 1942 va ser excarcerada al aplicar-se els decrets d'indult i va retornar a Madrid.

Quan va sortir de la presó, la seva condició de *roja* i ex-presa li va suposar nombroses dificultats per a poder mantenir la seva família, amb la seva

mare malalta i el seu pare empresonat, fins que va aprendre l'ofici de *pantalonera*, i amb el temps va aconseguir fins i tot obrir un petit taller. Afeccionada des de nena a la literatura, després de la mort del dictador va poder finalment publicar els seus llibres de memòries i poemaris.

Durant dotze anys va ostentar la secretaria de Cultura de l'Associació de Ex-Presos i Represaliats Polítics Antifeixistes, càrrec des del qual va impulsar la iniciativa del monument a Miguel Hernández, obra de Domínguez Uceta, erigit el 1985 al Parc de l'Oest de Madrid i finançat per la pròpia associació. Ha impartit nombroses conferències a Espanya i a Europa relatant la seva experiència. Entre els nombrosos guardons rebuts, el maig de 1999 li va ser atorgat el premi "Ana Tutor", pel partit Socialista de Madrid-PSOE.